

IV Jornades de Conservació de Flora i Funga

OLOT • 28, 29 i 30 DE NOVEMBRE • 2016

• Llibre de resums •

Control de flora exòtica invasora a les dunes litorals del LIC “Dunes de la Safor”

**P.P. Ferrer Gallego^{1,2}, I. Ferrando^{1,2}, V. Deltoro^{1,2},
R. García Pereira^{1,2}, G. Urios³, S. Garzón³ i E. Laguna¹**

¹Generalitat Valenciana. Servei de Vida Silvestre - Centre per a la Investigació i Experimentació Forestal (CIEF).
Av. Comarques del País Valencià, 114, 46930 Quart de Poblet, València, laguna_emi@gva.es; ²Generalitat Valenciana.
VAERSA. Av. de les Corts Valencianes, 20, 46015 València, flora.cief@gva.es; ³Land Studios Consulting S.L.
C/ E.P. Sector Gremis A, 1, 46014 València, gerardo_urios@landstudios.com

El Lloc d'Interés Comunitari (LIC) “Dunes de la Safor”, que inclou els cordons dunars litorals situats entre els termes municipals de Tavernes de la Vallidigna i Oliva, conté les majors poblacions de dues de les plantes invasores més comuns en ambients dunars valencians, *Carpobrotus edulis* i *Agave americana*, ambdues incloses al Catàleg Nacional d'Espècies Exòtiques Invasores. Localment mostren un comportament molt agressiu, amb clara tendència a incrementar ràpidament les seves poblacions si no es sotmeten a pràctiques de control i eradicació. Al mateix aquests sistemes dunars, fortament modificats per l'acció humana i sovint reduïts a una franja estreta —rarament major de 50 m— sense continuïtat de comunitats vegetals naturals terra endins, reuneixen un ample grup d'espècies invasores companyes de les anteriors, com ara: *Agave sisalana*, *Aloe* spp., *Arctotheca calendula*, *Arundo donax*, *Cylindropuntia* spp., *Gazania rigens*, *Lonicera japonica*, *Opuntia* spp., *Osteospermum ecklonis*, *Pittosporum tobira*, *Senecio angulatus*, *Stenotaphrum secundatum*, *Yucca* spp. etc. Com a resultat d'aquesta expansió d'espècies al·lòctones s'aprecien fortes modificacions del patró de la vegetació nativa, afectant als hàbitats d'interès comunitari 1210 (Vegetació anual sobre deixalles marines acumulades), 2110 (Dunes mòbils embrionàries), 2120 (Dunes mòbils del litoral amb *Ammophila arenaria*), 2190 (Depressions interdunars humides), 2210 (Dunes fixes de litoral del *Crucianellion*) i 2230 (Dunes amb gespes del *Malcomietalia*).

Davant aquesta situació s'ha dissenyat un seguit d'actuacions amb una primera fase desenvolupada als termes municipals de Tavernes de la Vallidigna i Xeraco, a l'extrem septentrional del LIC. Per a l'avaluació de l'èxit d'aquests treballs s'han establert parcel·les fixes de seguiment amb un sistema d'indicadors de resultats. La hipòtesi de partida considera que l'eliminació de les plantes exòtiques invasores que ocupen exhaustivament el medi dona com a resultat una recuperació gradual de les comunitats vegetals natives. En aquesta comunicació s'exposen els indicadors triats, així com els primers resultats obtinguts amb la presa de dades de camp prèvia a les actuacions d'eradicació de les espècies invasores abans dites.

Nota:

Els treballs indicats en aquesta comunicació han estat desenvolupats amb cofinançament dels fons comunitari FEDER, dins del Programa Operatiu de la Comunitat Valenciana per al període 2014-2020.

CONTROL DE FLORA EXÒTICA INVASORA A LES DUNES LITORALS DEL LIC "DUNES DE LA SAFOR" (VALÈNCIA)

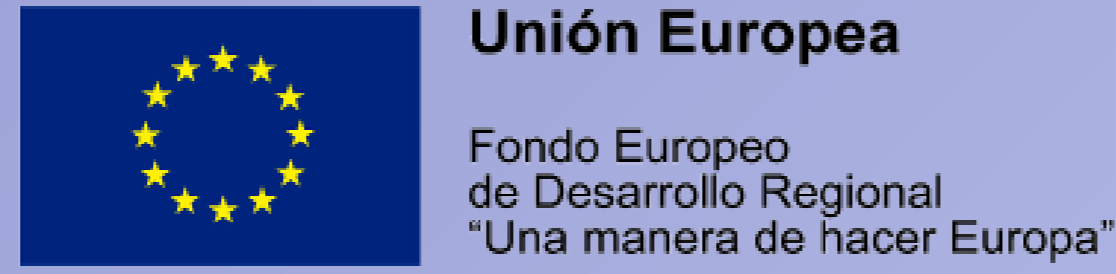
P.P. Ferrer-Gallego^{1,2}, I. Ferrando-Pardo^{1,2}, V. Deltoro^{1,2}, R. García-Pereira^{1,2}, G. Urios³, S. Garzón³ & E. Laguna¹

¹Generalitat Valenciana. Servei de Vida Silvestre - Centre per a la Investigació i Experimentació Forestal (CIEF).

Avda. Comarques del País Valencià, 114. 46930 Quart de Poblet, València (laguna_emi@gva.es).

²Generalitat Valenciana. VAERSA. Avda. de les Corts Valencianes, 20. 46015 València (flora.cief@gva.es).

³Land Studios Consulting S.L. C/ E.P. Sector Gremis A, nº 1. 46014 València (gerardo_ursos@landstudios.com)

El treball indicat en aquesta comunicació han estat desenvolupats amb cofinançament dels fons comunitaris FEDER, dins del Programa Operatiu de la Comunitat Valenciana per al període 2014-2020.

INTRODUCCIÓ

El Lloc d'Interès Comunitari (LIC) "Dunes de la Safor", que inclou els cordons dunars litorals situats entre els termes municipals de Tavernes de la Valldigna i Oliva, conté les majors poblacions de dues de les plantes invasores més comuns en ambients dunars valencians, *Carpobrotus edulis* i *Agave americana*, ambdues incloses al Catàleg Nacional d'Espècies Exòtiques Invasores.

Problemàtica observada

Aquestes espècies competeixen amb la flora nativa pels recursos i l'espai, arribant a excloure-les quan les seves formacions són denses, alterant la dinàmica dunar i, amb això, les comunitats biològiques pròpies d'aquests ambients. Al costat d'aquestes dues espècies també es presenta un abundant grup de plantes exòtiques invasores, com ara: *Aeonium* spp., *Aloe* spp., *Aptenia* spp., *Arctotheca calendula*, *Arundo donax*, *Austrocylindropuntia subulata*, *Gazania rigens*, *Ipomoea imperatii*, *Lantana strigocamara*, *Lonicera japonica*, *Opuntia* spp., *Osteospermum ecklonis*, *Pittosporum tobira*, *Senecio angulatus*, *Stenotaphrum secundatum* i *Yucca* spp.

METODOLOGIA

Eliminació flora exòtica

Ha consistit en l'arrencada manual o mitjançant eines mecàniques de tots els nuclis de plantes exòtiques presents. Les espècies rebrotadores llenyoses s'han tallat amb eines mecàniques i la seua soca s'ha impregnat en herbicida selectiu per a evitar el seu rebrot. Els restants han segut triturats i distribuïts in situ i quan açò no era possible, exportats a planta de gestió de residus.

Indicadors per l'avaluació de l'èxit dels treballs

- 1) Inventaris de vegetació en parcel·les de seguiment fixes a llarg termini als termes municipals de Tavernes de la Valldigna i Xeraco. Presència/absència i estructura de les diferents espècies de flora presents.
- 2) Grau d'invasió i de naturalització de la vegetació abans i després de l'eliminació de la flora exòtica, riquesa d'espècies característiques d'aquests hàbitats.

RESULTATS

Superfície total de l'actuació: 27,5 ha
Residus/biomassa extreta (m3): 146 *Agave americana*; 6,2 *Yucca aloifolia*; resta d'invasores 5.
Superfície erradicada ocupada per *Carpobrotus edulis*: 5.000 m2
Exemplars retirats d'*Agave* spp: 7.800
Exemplars retirats de *Yucca* spp: 80
Jornals invertits: 144

Objectius generals

Erradicar la flora exòtica i aconseguir una millora en l'estat de conservació dels següents hàbitats presents en el LIC:

- 1210 Vegetació anual sobre deixalles marines acumulades
- 2110 Dunes mòbils embrionàries
- 2120 Dunes mòbils del litoral amb *Ammophila arenaria*
- 2190 Depressions interdunars humides
- 2210 Dunes fixes del litoral de *Crucianellion*
- 2230 Dunes amb gespes de *Malcomietalia*

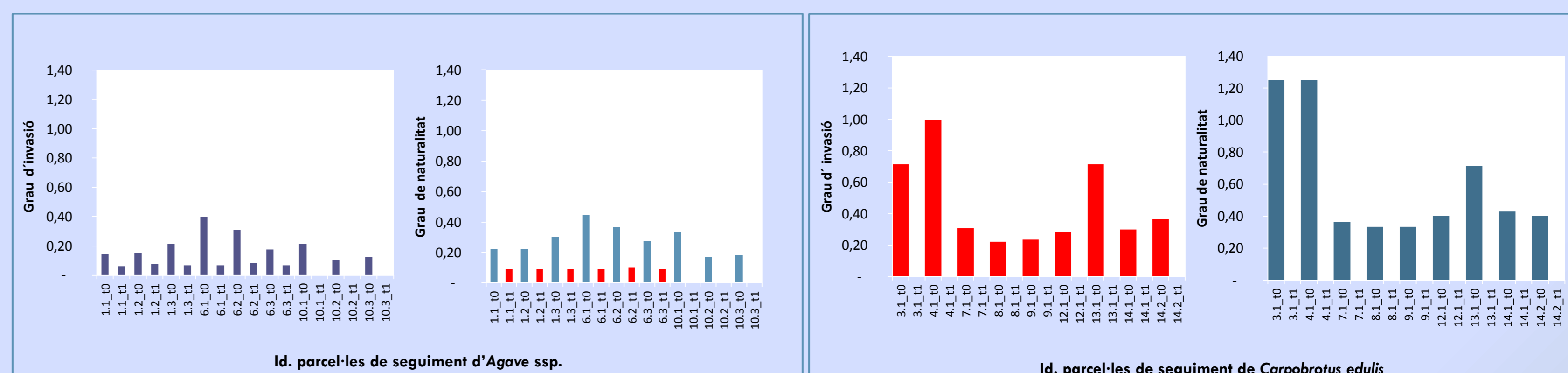
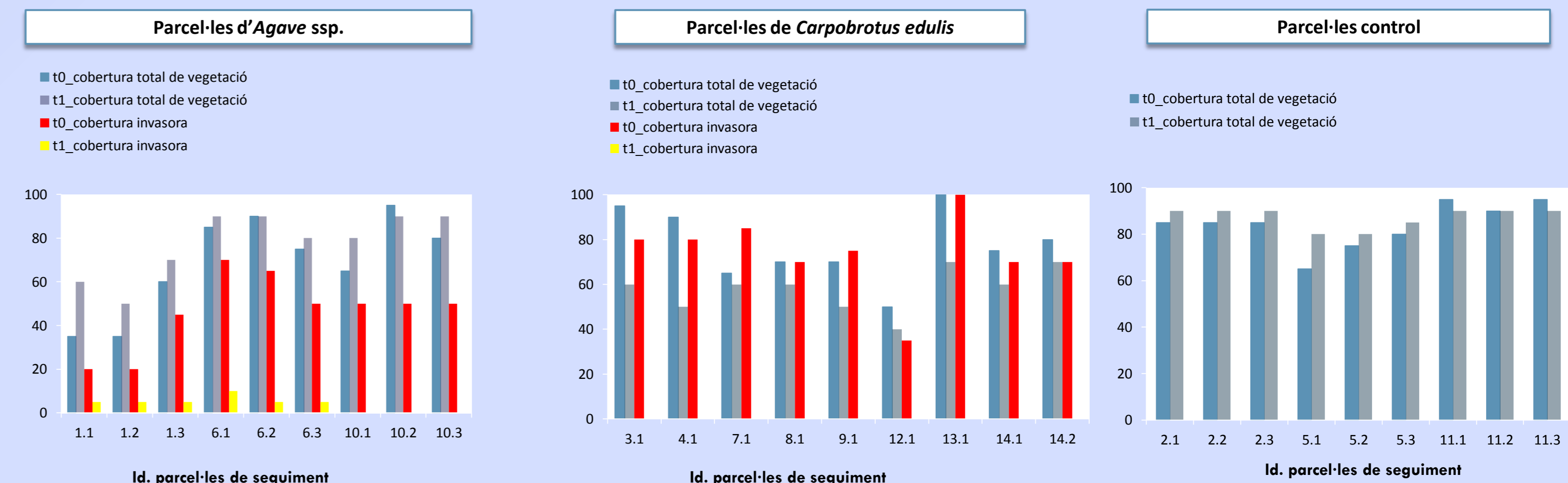
Parcel·les de seguiment

Els inventaris s'han realitzat on hi havia una elevada densitat/abundància de *Carpobrotus edulis* i *Agave americana* –sovint amb *A. sisalana*–. L'estat de la flora silvestre present en eixes parcel·les invadides s'ha comparat amb parcel·les control.

Aspecte de les parcel·les en el moment inicial del seguiment de la vegetació, abans dels treballs d'eliminació.

RESULTATS

Representació conjunta dels valors de la cobertura de la vegetació (barra de color verd) i cobertura de l'espècie invasora (barres de color roig) en les 27 parcel·les de seguiment en el moment inicial abans dels treballs d'eliminació (t0) i després de 6 mesos (t1)

CONCLUSIONS

- S'han realitzat treballs d'eliminació d'espècies exòtiques zona de Domini Públic Marítim-Terrestre, als termes municipals de Tavernes de la Valldigna i Xeraco (València) on existia una important invasió de *Carpobrotus edulis* i *Agave americana*.
- S'han establert parcel·les fixes de control i seguiment de la vegetació, tant per a *Agave* com per a *Carpobrotus* que seran monitoritzades als successius anys per a conèixer la capacitat de resiliència de l'hàbitat.
- Les parcel·les amb presència de *Carpobrotus edulis* mostraren valors més alts en els índexs de grau d'invasió i grau de naturalitat/alteració que les parcel·les d'*Agave americana*, i aquestes majors que les parcel·les control.
- L'alta cobertura d'alguns rodals amb presència de *Carpobrotus* i també d'*Agave* ha generat en la vegetació cert desequilibri pel que fa a l'estructura i composició en espècies pròpies de les comunitats naturals, augmentant la representació en abundància i cobertura d'altres no característiques d'aquesta comunitat –sobretot nitròfiles–, moltes d'elles al·lòctones.

